

<De Coniunctione>

F53vb I214vb

K72vb M108vb

V89ra

CONIVNCTIO EST PARS ORATIONIS INDECLINABILIS. Et
quia hoc interiectionibus et quibusdam aliis conuenire uidetur,
supponit CONIVNCTIVA ALIARVM PARTIVM ORATIONIS.
Coniungit enim in oratione alias partes siue coniungat siue
disiungat sensum earum.

XVI.1 (93.2)

10

Et nota quoniam recte dicit ALIARVM. Coniunctiones
enim se ipsas non coniungunt. Quod si quis dicat, in hac
oratione ‘quando’ et ‘quatinus’ coniunctiones sunt, ‘quando’ et
‘quatinus’ per ‘et’ copulari, sciat in praedicta oratione ‘quando’
et ‘quatinus’ non coniunctiones, sed nomina esse quibus
15 consignant. Istud positum est ne quis putaret coniunctiones
per se aliquid certum significare.

K73ra

Et attende quia non dicit coniunctiones idem significare
quod aliae partes quas coniungunt, sed hoc intelligi tantum
uoluit quoniam, si coniunctiones cum aliis partibus in oratione
ponantur, tunc demum liquet earum significatio. Nam in
oratione alias compositiuas, alias copulatiuas, alias
continuatiuas, alias aliis negotiis praeesse discernis.

Var. lect. 5 indeclinabilis *F K MV*] *om. I* **6** interiectionibus *I K MV*] interiectioni *F* **7** conivnctiva *I K MV*] coniunctio est *F* **8** enim *I K MV*] etiam *F* | in oratione] *tr. post* alias partes *F om. I* | coniungat...9 disiungat] *tr. M* **9** disiungat *F I M V*] distinguat *K* **10** quoniam *I K V*] quia *F* quod *M* **12** quatinus *F I K V*] quatenus *M* | quando²...13 quatinus] *tr. M* **14** esse] e. coniunctionum *I* **15** consignant *F K MV*] consonant *I* **18** coniungunt *F I M*] coniungit *K V* | hoc... tantum *I K V*] h. t. i. *F* i. hic t. *M* **19** uoluit *F V in marg. K M*] uolunt *I* | quoniam *F K MV*] quomodo *I* **21** compositiuas alias *K M*] *om. per hom. F I* completiuas alias *V* | alias³ *F I M*] *om. K V* **22** alias] et a. *F* | discernis *I K M*] discernens *F* dicemus *V*

LP&T 11 Quod...15 consignant] Guill. Conch. f. 80ra : ad hoc autem opponitur quod cum dico, quando et quatenus sunt coniunctiones, uidetur coniunctio semetipsam coniungere. Ad hoc autem dicimus quod ibi non sunt ipsa coniunctiones, sed in ui nominum ipsarum accepte

(93.3)

Sequitur VIM VEL ORDINATIONEM DEMONSTRANS, et est
 quaedam proprietas non omni, sed soli coniunctioni conueniens.
 ‘Vim’ dicit quia coniungit duas substantias cum uno accidenti
 uel duo accidentia cum una substantia, uel diuersa accidentia
 cum diuersis substantiis. Et ut absolutius dicam, ‘uim’ uocat 5
 potestatem omnium coniunctionum nisi continuatiuarum et
 subcontinuatiuarum. VIM DEMONSTRAT coniunctio QUANDO
 SIMVL ESSE RES ALIQVAS SIGNIFICAT, VT ‘ET PIVS ET FORTIS FVIT
 AENEAS’. Ecce ‘et’ copulatiua coniunctio duo accidentia,
 scilicet pietatem et fortitudinem, coniungit substantiae Aeneae. 10
 Et est istud exemplum non de tota ui coniunctionum, sed de
 parte.

Var. lect. 1 ordinationem *F I K*] ordinem *MV* 3 *Vim I K M V*] inde *F* | quia *F I K*] quod *M* quando *V* 5 *uim I K M V*] non *F* 6 coniunctionum *I K M V*] accidentium *F^{a.c.}* 7 *Vim I K M V*] unde *F* | quando *F I K V*] quoniam *M* 8 *simvl I K M V*] similes *F* | res *F I M V*] *om. K* 10 Aeneae *I K M V*] ecce *F* 11 est *F K M V*] *om. I* 12 parte *I K M V*] partibus *F*

LP&T 3 *Vim... 7 subcontinuatiuarum*] Guill. Conch. f. 80ra : VIM ... quedam proprietas est quam docet. Vim autem dicit quia coniungit duas substantias cum uno accidente (] accentu *cod.*) uel dua accidentia cum una substantia uel diuersa accidentia cum diuersis substantiis ; *ibid.* f. 80ra : uel sicut quidam dicunt, uim uocat potestatem omnium nisi continuatiuarum et subcontinuatiuarum ; Petr. Helias p. 811.22-26 : uim ergo intelligit auctor copulationem quando, scilicet, coniungit duas substantias cum uno accidente uel econuerso diuersa accidentia cum diuersis substantiis, et, ut absolutius dicam, uim uocat potestatem omnium coniunctionum nisi continuatiuarum uel subcontinuatiuarum 9 Ecce... 12 parte] Guill. Conch. f. 80ra : ecce ‘et’ copulatiua coniunctio duo accidentia scilicet sapientiam et fortitudinem coniungit substantie Enee, et ex illud exemplum non de tota ui coniunctionum, sed de parte

- I215ra ORDI|NEM significat coniunctio QVANDO DEMONSTRAT XVI.1 (93.5)
 CONSEQUENTIAM ALIQVARVM RERVVM, id est quod una res
 naturali necessitate ex alia consequitur, qui ordo in solis
 continuatiuis uel subcontiutiuis consideratur. Hic autem ordo
 5 certus uult esse nec conuersionem patitur, VT ‘SI AMBVLAT,
 MOVETVR’ non potest conuerti, ut ‘si moueatur, ambulet’. Quod
 si pares terminos ponas, consequentia quidem erit necessaria,
 sed ordo improprius.
- ACCIDVNT IGITVR. Istud ‘igitur’ non est illatium sed XVI.1 (93.9)
 10 inceptium. ‘Speciem’ dicit non elementarem compositionem,
 sed POTESTATEM QVAE IN SIGNIFICATIONE EST CONIUNCTIONVM.
 PRAETEREA accidit ORDO, quod quaedam praeponuntur,
 quaedam supponuntur, quaedam utrumque faciunt.
- COPVLATVAE sunt quae copulant TAM VERBA QVAM XVI.2 (93.17)
 M109ra SENSVM. Hoc intellige dictum ad disiunctiuarum remotionem, |
 quae si uerba copulant, sensum tamen disiungunt.

Prisc. 1 demonstrat...2 aliqvarvm] c. a. d. *Prisc.* 11 in...est]] e. i. s. *Prisc.*

Var. lect. 1 qvando *F I V*] quoniam *KM* 2 consequentiam *F KMV*] consequentia *I* 3 consequitur qui *F KMV*] dependet et *I* | ordo *F I MV*] *om. K* 6 movetvr *F KMV*] moueatur *I* | ambulet *I KMV*] ambulat *F* | Quod *F KMV*] *om. I* 7 pares *I KMV*] *om. F* | ponas *F I KV*] *om. M* | quidem *I KMV*] *om. F* erit necessaria *KMV*] n. est *F* erit nota *I* 8 ordo] o. est *F* 9 Accidvnt *F MV*] accidit *I* attendunt *K* 10 non *F KMV*] ut *I* | elementarem *F I MV*] elementariam *K* | compositionem... 11 sed *F KMV*] componere secundum *I* 12 quod *I V*] quia *F* quamquam *K* quam *M* 13 supponuntur quaedam *F I KV*] *om. per hom. M* | utrumque faciunt *I KV*] *tr. F u. M* 16 sensum tamen *F I K*] *tr. MV*

LP&T 1 Ordinem...8 improprius] Guill. Conch. f. 80ra : Ordinem significat coniunctio, quod DEMONSTRAT CONSEQUENTIAM ALIQVARVM RERVVM id est quod una res naturali necessitate ex alia consequitur uel consequentis commutantia ad antecedens. Qui ordo secundum quosdam in continuatiuis solis consideratur. Hic enim ordo, ut aiunt, certus uult esse et non <con>uersionem patitur, ut ‘si ambulat, mouetur’. Non enim potest conuerti, ut ‘si moueatur, ambulet’ - quod si pares terminos ponas, consequentia erit uera, sed ordo, ut dicunt, improprius ; Petr. Helias p. 811.27-32 : ‘Ordinem’ uero uocat consequentiam, quando, scilicet, coniunctio demonstrat aliquarum rerum consecutionem, id est, quod una res naturali necessitate consequitur aliam. Qui ordo in solis continuatiuis et subcontinuatiuis consideratur. Hic autem ordo uult certus esse nec exigit conuersionem ut ‘Si ambulat, mouetur’. Neque enim conuertitur. Quod si pares terminos ponas, consequentia quidem erit necessaria, sed ordo improprius

XVI.2 (93.18)	‘QVOQVE’ dico QVANDO PRO ‘QVE’ PONITVR. ‘Quoque’ enim potest esse aduerbium similitudinis uel coniunctio	
(93.19)	expletia. ‘VERO’ dico QVANDO PRO ‘AVTEM’ ACCIPITVR. Hoc ideo apponit quia ‘uero’ potest intelligi ablatius esse nominis.	
XVI.2 (93.19)	HAEC ENIM, commendatio exempli. CVM CONFIRMATIONE dicit, quia sunt et aliae copulatiuae coniunctiones quae per negationem sensum copulant, ut ‘nec’ et ‘neque’. Est enim multiplex copulatiuarum diuersitas, quarum diuisionem sic accipe. Copulatiuarum coniunctionum aliae sunt affirmatiuae, ut ‘que’ et similia, aliae sunt negatiuae, ut ‘nec’, ‘neque’, quae etiam diminutionem quandoque significant, ut in sequentibus melius apparebit. Affirmatiuae aliae duas substantias uni accidenti uel duo accidentia uni substantiae copulant ut ‘et’, ‘que’, ‘ac’, ‘atque’, ‘quoque’ quando pro ‘que’ ponitur, ‘at’, ‘ast’. Sed aliae diuersa accidentia diuersis substantiis distribuunt, quae et ‘distributiuae’ uocantur, ut	5 10 1215rb 15

Prisc. 7 sensum] intellectum *Prisc.*

Var. lect. 1 qve *F MV*] quod *I* quoque *K* | Quoque...2 enim *F KMV*] *om. I*
2 esse *F I KM*] *om. V* 3 avtem *F KMV*] dum *I* 4 esse *I KMV*] *om. F* 5 Haec
F I MV] hoc *K* | Cvm...6 confirmatione *F MV*] c. confirmationem *I* est
conformationem *K* 7 sensum *I KMV*] sensus *F* 8 quarum *I KMV*] quare *F*
10 que *F KM*] quia *I* et que *V* 11 diminutionem *I KMV*] diminutiue *F* 14 et
F I KM] *om. V* 15 que *F KMV*] quia *I* | ponitur *I KMV*] accipitur *F*
16 distribuunt *F I KV*] distribuitur *M*

LP&T 1 Qvoque...4 nominis] Petr. Helias p. 812.522-55 : Quod ideo
determinat auctor quia ‘quoque’ potest esse aduerbium similitudinis uel
coniunctio expletia. Ita etiam et ‘uero’ est coniunctio copulatiua quando pro
‘autem’ accipitur. Quod ideo apponit quia potest esse ablatius nominis
5 Cvm...8 neque] Petr. Helias p. 812.55-58 : De his autem et consimilibus
copulatiuis dicit quod copulant intellectum cum confirmatione. Quod, ut
opinor, ideo dicit quia sunt et alie copulatiue que per abnegationem sensum
copulant ut ‘nec’ et ‘neque’ 12 Affirmatiuae...5,1 accipitur] Petr. Helias
p. 813.63-67 : Affirmatiue iterum coniunctiones, alie duas substantias uni
accidenti uel econuerso copulant ut ‘et’, ‘atque’, ‘quoque’ quando pro ‘et’
accipitur, ‘at’, ‘ast’; sed alie diuersa accidentia diuersis substantiis distribuunt
que et distirbutiue dicuntur ut ‘quidem’

V89rb ‘quidem’, ‘autem’, ‘uero’ quando pro ‘autem’ accipitur. | ‘Et’
ista coniunctio diuersas substantias uni accidenti uel duo
accidentia uni substantiae copulat, ut si dicam ‘Socrates et Plato
disputant’, uel ‘Socrates docet et scribit’. Similiter accipe de
5 reliquis. Sed ‘quidem’ ista coniunctio diuersas substantias
diuersis accidentibus copulat, cum dico ‘Aeneas fuit pius,
Achilles quidem fortis’. De similibus idem est inuenire.

INVENIUNTUR TAMEN. Licet dixerim has et alias
supradictas esse copulatiuas coniunctiones, tamen inueniuntur
10 multae tam ex supradictis quam ex aliis coniunctionibus
diuersas significationes in una eademque uoce habentes, sicut
secundum diuersos usus ostendimus.

XVI.2 (93.20)

ALCANDRVMQVE’. Istud ‘que’ nihil ad sensum operatur,
sed tantum causa metri apponitur.

XVI.2 (94.1) ‘

15 CONTINUATIVAE SVNT. Hic ad rei euidenciam alterius
ingrediamur. Coniunctio causalis et large et restricte accipitur.

XVI.2 (94.12)

14 *post* apponitur] nota quod dicantur completiue quasi cum pleno sensu
apposite uel expletiue id est extra plenitudinem posite *add. F*

Prisc. 13 Alcandrumque] Alcandrumque Haliumque Noëmonaque
Prytanimque *Prisc.*

Var. lect. 1 accipitur *I KMV*] ponitur *F 5* Sed *I KMV*] *om. F 11* diuersas *I*
KMV] duas *F* | uoce *F I MV*] *om. K* | sicut *I KMV*] sic *F 12* secundum *I KM*]
per *F om. V* | diuersos usus *F I KM*] diuersis usibus *V* | ostendimus *F KMV*]
ostendemus *I 13* Alcandrumque *F KV*] alexandrumque *I meandrumque M*
que *F I KV*] *om. M* | nihil] *tr. post* ad sensum *K 15* Hic *KMV*] hoc *F I*
alterius *F I K*] alius *MV 16* et¹ *F M*] *om. I KV* | et²...6,1 Large] *om. per*
hom. V | restricte *F I*] recte *K* stricte *M*

LP&T 1 Et...7 inuenire] Petr. Helias p. 813.67-72 : Hec ergo coniunctio ‘et’
copulat diuersas substantias uni accidenti uel econuerso ut ‘Socrates et Plato
disputant’ uel ‘Socrates docet et scribit’. Similiter accipe de reliquis. Hec
autem coniunctio ‘quidem’ diuersas substantias diuersis accidentibus copulat
ut cum dico ‘Eneas fuit pius, Achilles quidem fortis’, et de consimilibus idem
est dicendum **8** Inueniuntur... 11 habentes] Guill. Conch. f. 80va : Licet
dixerim predictas esse copulatiuas, per quod uideretur quod nulla aliarum
alterius esse significationis, tamen inueniuntur multe tam ex supradictis quam
ex aliis coniunctionibus diuersas significationes in una eademque uoce
habentes **13** Istud... 14 apponitur] Petr. Helias p. 813.75-76 : Hic enim ‘que’
nichil operatur ad sensum sed solum causa metri apponitur **16** Coniunctio...
6,3 uocauimus] Guill. Conch. f. 80va : Coniunctio causalis large et stricte
accipitur. Large accepta quinque species habet. Nam alia est continuatiua

Large accepta quinque species habet. Nam alia est continuatiua, alia subcontinuatiua, alia adiunctiua, alia effectiua, alia proprie causalis. Ea est quam modo restrictam causalem uocauimus. Harum quinque specierum duae primae, continuatiua scilicet et subcontinuatiua, consequentiae necessitatem habent, | tres uero reliquae ab omni necessitate absolutae sunt. CONTINVATIVAE SVNT QVAE SIGNIFICANT CONTINATIONEM RERVM, id est rem continuari, unde et continuatiuae dicuntur. Sed quia continuatio saepe inuenitur non necessaria, ut cum dico ‘si legas, doctus eris’, | subiungit ET CONSEQUENTIAM, quasi dicat, continuatiuae ita significant rem rei continuari ut una res ab alia ex necessitate consequatur, ut ‘si est homo, est animal’, uel ‘si stertit, dor|mit’ et similia.

F54ra

I215va

K73rb

(XVI.3, 94.16)

Var. lect. 2 adiunctiua *F I M V*] adiuncta *K 3* uocauimus *F I K M*] uocamus *V 4* quinque *I K M V*] *om. F 5* tres *F I K V*] res *M 7* rem *I K V*] rem rei *ut infra F res M 8* et *I K M V*] *om. F 10* *post* consequentiam] cum dubitatione addendum est *add. F*

<alia subcontinuatiua>, alia adiunctiua, alia effectiua, alia proprie causalis. Stricte uero reducitur ad hanc ultimam speciem quam modo proprie restrictam causalem uocamus. Sed quia sepe inuenitur continuatio non necessaria, ut cum dico ‘si legas, doctus eris’ subiungit et consequentiam quasi dicat. Ita ostendunt unam rem in alteram continuari quod etiam unam earum ostendum ad aliam sequi ut necessariam faciant comitantiam, ut ‘si est homo, est animal’, uel ‘si stertit, dormit’ et similia ; Petr. Helias p. 813.79-83 : Vide ergo quod coniunctio causalis et magis et minus communiter accipitur. Magis communiter accepta quinque species habet nam alia est continuatiua, alia subcontinuatiua, alia adiunctiua, alia effectiua, alia proprie causalis et hec est quam ‘minus communiter causalem’ diximus uocari

4 Harum...7,3 docebunt] Guill. Conch. f. 80va : Harum quinque specierum due prime, continuatiua scilicet et subcontinuatiua consequentiae necessitate absolute sunt ; Petr. Helias p. 813.84 : Harum autem quinque specierum due prime, continuatiua, scilicet, et subcontinuatiua, consequentiae necessitatem retinent. Tres uero reliquae ab omni consequentiae necessitate absolute sunt. Ait ergo quoniam continuatiuae sunt quae significant continuationem rerum, id est, rem rei continuari, unde et continuatiuae dicuntur. Sed quia continuatio inuenitur sepe non necessaria ut si dicas, ‘Si leges, doctus eris’, subiunxit ‘et consequentiam’, quasi diceret, continuatiuae ita significant rem rei continuari ut una res ab alia ex necessitate consequatur ut ‘si stertit, dormit’. Et uide quod hec descriptio continuatiuarum etiam subcontinuatiuis conuenire uidetur sed quod minus determinatur hic ut differant sequentia manifestabunt

Nota quoniam haec descriptio continuatiuarum etiam subcontinuatiuis conuenire uidetur, sed quod hic minus determinatur, sequentia docebunt.

Data diffinitione ponit exemplum, VT 'SI' ista coniunctio rerum consequentiam demonstrat quando EI GRAECAM coniunctionem SIGNIFICAT. Quare sic determinet subponit, QVANDO ENIM 'si' 'EAN' aliam Graecam coniunctionem significat, CAUSALIS EST coniunctio, illa scilicet quinta species quae necessitatem consequentiae non habet, ut cum dico 'si legas, doctus eris'.

SIMILITER 'SIVE', 'SIN', 'SEU' TAM CONTINUATIVAE SVNT QVAM CAUSALES. Non necessarie continuatiuae sunt, ut si dicam 'siue margarita sit siue hyacinthus, lapis est', et est hic necessitas consequentiae de margarita et hyacintho ad lapidem, et iterum 'si es homo, es sensibilis, sin autem es lapis, es inanimatus'. Quotiens enim 'sin' ista coniunctio in oratione ponitur, aliam orationem | praecessisse oportet cui 'sin' apponatur. Causales sunt, si dicam 'seu scribas seu legas, doctus eris'. Hic enim 'seu' nullam necessitatem significat.

XVI.2 (94.14)

Var. lect. 1 quoniam *F KM*] quomodo *I* quia *V* | etiam *I KMV*] *om. F*
3 sequentia *I KMV*] consequentia *F* **5** consequentiam *F IMV*] sequentiam *K*
demonstrat *F IKM*] demonstraret *V* | Graecam... 6 coniunctionem *I KMV*] *tr.*
F **6** sic *F KMV*] hic *I* **7** coniunctionem *I KMV*] *om. F* **8** quinta] est q. *K*
12 Non *F IKV*] nam *M* **13** est hic *I KMV*] *tr. F* **17** oportet *F IMV*] necesse
est *K* **18** apponatur *I KMV*] opponatur *F* | si] ut si *F*

LP&T 4 Data... 19 significat] Petr. Helias p. 814.94-8 : Illud potius attende quod auctor dicit scilicet, quod ista coniunctio 'si' rerum consequentiam demonstrat quando ei Graecam coniunctionem significat, id est quando significat ei. Quod quare sic determinet statim ostendit. Quando enim 'si' 'ean' illam, scilicet, Graecam coniunctionem significat, causalis est coniunctio illa, scilicet quinta species, quae necessitatem consequentiae non habet ut 'si legas, doctus eris'. Similiter 'siue', 'sin', 'seu' tam continuatiuae quam causales non necessarie. Continuatiuae sunt ut si dicam 'siue sis margarita siue iacinctus, es lapis' et est hic necessitas consequentiae de margarita et iacincto ad lapidem. Rursus 'sin' continuatiuae ponitur si dicas, 'si Socrates est homo, est sensibilis, sin autem est lapis, est inanimatus'. Quotiens enim 'sin' ista coniunctio in oratione ponitur aliam oportet praecessisse orationem cui 'sin' supponatur. Causales autem sunt ut si dicas, 'seu scribas seu legas, doctus eris'. Hic enim 'seu' nullam necessitatem consequentiae significat sed solam causam demonstrat

XVI.3 (94.15)

PROPRIE AVTEM. Quia dixerat easdem coniunctiones esse continuatiuas et causales, ponit differentiam.

XVI.3 (94.20)

ET HAE QUIDEM. Quia diffinitio continuatiuarum superius data etiam subcontinuatius conueniebat, uult hic determinare quod ibi minus dictum fuerat. Sic iunge. Continuatiuae ordinem rei praecedentis ad sequentem significant. Et hoc attendendum de illis quae significant QVALIS SIT ORDINATIO ET NATVRA RERVVM, id est quae res in illo ordine natae sint ut una posita altera necessitate consequatur. SIGNIFICANT, dico, CVM ALIQUA | DVBITATIONE ESSENTIAE RERVVM, quod est dicere, essentiam rerum non affirmant sed sub dubitatione et conditionaliter uno posito alterum consequi ostendunt. Qui enim dicit ‘si Socrates est homo, Socrates est animal’, Socratem nec hominem nec animal esse constituit, sed hac conditione dicit Socratem esse animal si fuerit homo.

5

I215vb

10

15

XVI.3 (94.22)

SVBCONTINVATIVAE VERO. Continuatiuae ordinem rerum significant cum dubitatione essentiae, subcontinuatuae uero ostendunt CONSEQVENTEM, id est conuenientem et necessariam,

2 *post differentiam] nota quod febris dicitur a feruore, unde dicitur ‘si febris uexatur, calet’ add. F (spectat ad XVI.3, 94.16)*

Var. lect. 1 easdem *F KMV]* quasdam *I* **3** superius...4 data *I KMV]* supradicta *F* **4** hic determinare *I KMV]* *tr. F* **6** ad sequentem *F I MV]* a sequente *K* | significant *I KMV]* significat *F* | hoc *F MV]* hic *I K* **9** necessitate *I KM]* ex n. *F V* | consequatur *I KMV]* sequatur *F* **10** essentiae *I KMV]* *om. F* essentiam *F I KV]* essentia *M* **11** uno...12 posito *I KMV]* in apposito *F* **12** consequi *I KMV]* sequi *F* | Qui *F I MV]* quod *K* **13** hominem...14 animal *I KMV]* *tr. F* **14** hac] sub hac *F* **16** Svbcontinvativae] *iter. I* Svbcontinvativae...Continuatiuae *F I]* subcontinuatua et continuatiua *K* subcontinuatua continuatio continuatiua *M* subcontinuatua etc. continuatiua *V* **17** significant *F I K]* significat *MV*

LP&T 10 quod...15 homo] Petr. Helias p. 815.14-18 : Quasi diceret, essentiam rerum non affirmant, sed sub dubitatione et condicionaliter, uno posito, alterum sequi ostendunt. Qui enim dicit ‘si Socrates est homo, Socrates est animal’, Socratem nec esse hominem nec esse animal constituit sed hac conditione dicit Socratem esse animal si ipse est homo **16** Continuatiuae... 9,3 faciebant] Petr. Helias p. 815.18-22 : Itaque continuatiue ordinem rerum significant cum dubitatione essentie. Subcontinuatue uero ostendunt consequentem, id est, conuenientem et necessariam causam continuationis, id est, rei continuatiue ad alterum non conditionalem sed cum essentia rerum quod continuatiue non faciebant

CAVSAM CONTINIVATIONIS, id est rei continuatae ad alteram, non conditionaliter sed CVM ESSENTIA RERVM, quod continuatiuae non faciebant. Causam continuationis dicit, quia omne antecedens, in hoc quod est antecedens, causa est consequentis.

5 VTRVMQVE ENIM. Exempli est approbatio, quasi dicat, uere in praemisso exemplo ‘quoniam’ ista coniunctio est subcontinuatiua, nam significat VTRVMQVE FIERI, id est
V89va | ambulationem et motum, conuenienti ORDINE, scilicet quod | ambulatio causa est ad quam motus ex necessitate sequatur.

XVI.3 (94.24)

10 Nota huiusmodi coniunctiones tali nomine conuenienter designari. Vt enim subcontrarias propositiones dicimus quae quasi contrariae sunt, sic continuatiuae subcontinuatiuis contrariae uidentur, et quodammodo a subcontinuatiuis differre

Prisc. 8 conuenienti] consequenti *Prisc.*

Var. lect. 2 conditionaliter *F I*] conditionalem *KM* | continuatiuae *F I*] subcontinuatiuae *KMV* 3 dicit *I KV*] dixit *F M* 4 antecedens¹ *I KM^{p.c.}V*] accidens *M^{a.c.}* | antecedens² *F I KV*] accidens *M* | causa est *F I KV*] *tr. M* 6 quoniam *F KMV*] quando *I* | est...7 subcontinuatiua *KMV*] e. continuatiua *I tr. F* 7 significat *F KMV*] significant *I* 9 causa est *I KMV*] *tr. F* 11 subcontrarias *I KMV*] subcontinuatiuas *F* | propositiones dicimus *I KMV*] *tr. F* prepositiones d. *V* 12 sunt...13 uidentur *F*] *om. (quasi per hom.) I KMV* 13 subcontinuatiuis *F*] continuatiuis *I KMV*

LP&T 3 Causam...4 consequentis] Petr. Helias p. 815.22-23 : Causam autem continuationis dicit quod omne antecedens in eo quod antecedens est, causa est consequentis 6 uere...9 sequatur] Guill. Conch. f. 81ra : Vere in praemisso exemplo ‘quoniam’ ista coniunctio est subcontinuatiua, quia significat id est significando demonstrat utrumque fieri, ambulationem et motum, conuenienti ordine sed ita quod ambulatio causa est ad quam motus (] motum *cod.*) ex necessitate sequitur ; Petr. Helias p. 815.24-27 : si dicas, ‘Quoniam ambulat, mouetur’. Hoc enim dicendo ponis ambulari et ita moueri. Significas itaque utrumque fieri, id est ambulationem et motum conuenienti ordine ita, scilicet, quod ambulatio causa est ad quam motus sequitur ex necessitate 10 Nota...10,2 demonstrant] Guill. Conch. f. 81ra : Nota huiusmodi coniunctiones tali nomine conuenienter designari. Vt enim subcontrarias propositiones dicimus quae quasi contrariis in inferentia sunt contrarie, eodem modo subcontinuatiuae a continuatiuis inueniuntur differre. Ille enim conditionaliter et dubitatiue ; Petr. Helias p. 815.27-32 : . Et uide quod huiusmodi coniunctiones dicuntur subcontinuatiuae. Vt enim dicimus in arte logica subcontrarias propositiones quae contrariis quoddammodo aduersantur, ita etiam et subcontinuatiuae quoddammodo aduersari continuatiuis inueniuntur. Ille enim condicionaliter et dubitatiue, iste uero per affirmationem rerum essentiam demonstrant

inueniuntur. Illae enim conditionaliter et dubitativae, istae per affirmationem rerum essentiam demonstrant.

XVI.3 (94.25)

QVIDAM TAMEN. Licet dixerim ‘si’ et ‘quia’ et ‘quoniam’ esse continuatiuas et subcontinuatiuas, tamen quidam dixerunt eas causales, et POSVERVNT INTER SPECIES CAUSALIVM 5 QVOMODO ADIVNCTIVAS ET EFFECTIVAS. Adiunctivae dicuntur coniunctiones quae subiunctivo adiunctae modo causam finalem non iam esse, sed ut sit, uel operatricem si sit, aliquid consequi non ex necessitate ostendunt. Vt si dicam ‘exerce te, ut sis sanus’, ‘ut’ ista coniunctio subiunctivo modo in hac 10 oratione adiungitur, et ostendit ut sit sanitas, quae finalis causa est exercitii. Rursus ‘si legas, doctus eris’, ‘si’ ista coniunctio subiunctivo modo | adiuncta ostendit causam operatricem, id est I216ra lectionem, non iam esse, sed si sit, ostendit consequi doctum fore non ex necessitate. Effectiva dicitur coniunctio quae 15 effectui per indicatiuum iuncta causam non necessario probare nititur, ut ‘legi nam doctus sum’. ‘Nam’ ista coniunctio iuncta cum ‘doctus’ probat causam, scilicet legisse, sed non est necessarium quod, quia aliquis doctus est, legerit. Potest enim aliquis doctus esse in mundanis negotiis etiamsi litteras non 20

Var. lect. 1 enim *F I V*] *om. KM* 4 quidam *I K M V*] quia *F* 5 eas causales *F I K*] e. esse c. *M tr. V* | causalivm *I K M V*] casualium *F* 6 ante adivnctivas] et *add. F* 7 adiunctae modo] *tr. V* | causam...8 finalem *I K M V*] *tr. F* 8 non iam *I K M V*] *tr. F* 11 finalis *I K M V*] *om. F* 14 non iam *I K M V*] *tr. F* | sed *F I K M*] et *V* | ostendit *I K M V*] *om. F* 15 fore *suppleui*] *om. F I K M V* 19 legerit *F I K V*] legitur *M* 20 mundanis negotiis *F I K V*] *tr. M*

LP&T 6 Adiunctivae... 15 necessitate] Petr. Helias p. 816.37-44 : causam finalem non iam esse sed ut sit, uel efficientem, si sit, aliquid consequi non ex necessitate ostendunt, uelut si dicam ‘exerce te, ut sis sanus’, ‘ut’ ista, scilicet, coniunctio subiunctivo modo in hac oratione adiungitur et debere exercitium precedere ut sit sanitas que finalis causa exercitii est ostendit. Rursus cum dicam ‘si legas, doctus eris’, hec coniunctio ‘si’ adiuncta (adiunctiva *Reilly*) subiunctivo modo ostendit causam efficientem, id esset, lectionem non iam esse sed, si sit, ostendit fore doctum sequi non ex necessitate 15 Effectiva... 19 legerit] Petr. Helias p. 816.45-48 : Effectiva coniunctio est illa que effectui per indicatiuum iuncta causam non necessario probare uidetur ut ‘Legi, nam doctus sum’. Ecce ista coniunctio ‘nam’ iuncta cum ‘doctus’ probat causam, scilicet, legisse, sed non est necessarium quod quia aliquis doctus est legerit

uidit. Nec irrationabiliter posuerunt supradictas coniunctiones inter species causalium. Nam per has continuatiuas et subcontinuatiuas et adiunctiuas et effectiuas ostenditur causa continuationis. Quod est dicere, unaquaeque de illis causam suam habet et ideo merito dicuntur causales.

K73va

ADIVNCTIONIS | ostenditur causa reddi in hac oratione ‘VT MOVEATVR, AMBVLAT’. Hic insiste. Videtur enim hic esse necessitas, scilicet si ambulat, ut moueatur, quod est contra legem adiunctiuarum. Sed sciendum quia motum saepe uocamus magnam corporis agitationem qualis solet fieri ad sanitatis reparationem. | Quod si taliter hic motum accipiamus, caret oratio omni necessitate. Non enim est necessarium qui ambulat ut moueatur, id est magno motu agitetur.

XVI.3 (95.4)

M109va

EFFECTIIONIS ostenditur causa cum dico ‘MOVETVR, AMBVLAT ENIM’. Solet turbare quomodo ‘enim’ ista coniunctio hic effectiua dicatur, cum ‘ambulat’, cui ipsa adiungitur, non

XVI.3 (95.5)

Var. lect. 1 uidit *IKM*] ualet *F* uidet *V* | posuerunt supradictas *F I KV*] *tr. M*
2 causalium *IKMV*] casualium *F* **3** causa] *iter. K* **4** continuationis] c. etc.
F **5** suam *IKMV*] *om. F* **11** sanitatis *IKMV*] salutis *F* **12** est necessarium *IKMV*] *tr. F* **13** ut] *tr. ante* qui *M* **16** effectiua *F I KV*] affectiua *M* | dicatur *F I MV*] *lac. fere 5 litt. K* | *ante non*] cum *iter. KM*

LP&T 6 Adiuinctionis...13 agitetur] Guill. Conch. fol 81ra : Adiuinctionis ostenditur causa reddi in hac oratione ‘ut moueatur, ambulat’. Hic insiste. Videtur enim hic esse necessitas, scilicet si ambulat, ut moueatur, quod est contra legem coniunctorum. Sed ad huius rei solutionem sciendum quod motum sepe uocamus magnam corporis exagitationem, qualis solet fieri ad sanitatis reparationem. Quod si taliter hic motum accipiamus, caret oratio omnino necessitate. Non enim necesse est ut qui ambulat moueatur id est magno motu agitetur ; Petr. Helias p. 816.49-55 : Et uide quoniam de adiuunctiuis ponit hoc exemplum, ut ‘mouetur, si ambulat’, ubi insistendum est. Videtur enim hic esse necessitas, si ambulat, ut moueatur, quod est contra proprietatem predictam adiunctiuarum. Super hoc dicebant antiqui quod motus sepe uocatur magna corporis qualis solet fieri ad sanitatis recuperationem (reparationem *Reilly*). Quod si taliter ‘motum’ accipiamus, caret omnino necessitate. Non enim est necessarium de illo qui ambulat ut moueatur, id est, magno motu agitetur **15** Solet...12,1 uideatur] Guill. Conch. fol 81ra : Hic queritur quomodo ista coniunctio ‘enim’ effectiua dicatur, cum ambulat cui ‘enim’ ipsa adiungitur non effectus sed (] s. n. e. *cod.*) causa esse uidetur ; Petr. Helias p. 816.61-817.63 : Solet plerosque mouere quomodo ista coniunctio ‘enim’ dicatur hic effectiua esse cum ‘ambulat’ cui ipsa adiungitur non effectus sed causa motus esse uideatur

effectus sed causa esse uideatur. Sed est uera ratio, Boetio in *Hypotheticis* eam ipsam attestante, quatinus omne genus materialis causa est suae speciei, quod si motus genus est et causa ambulationis, procul dubio | ambulatio species est et effectus mouendi.

I216rb

5

Hoc concesso maior dubitationis cumulus accidit. Nam cum ambulatio species sit mouendi, erit necessaria oratio quae dicit ‘ambulat, mouetur enim’, cum effectio nullam necessitatem habere debeat. Ad hoc autem breuiter respondebimus, quia licet ibi sit necessitas, minime tamen ad ipsam respicimus. Hoc quoque solum quod per effectum causa probatur sufficit intueri. Vel aliter. Dicimus enim moueri toto corpore agitari, ut superius, eritque ambulatio effectus, motus

F54rb

10

Fontes 2 Hypotheticis] cfr Boeth. syll. hyp. (PL 64) I col. 835^D : causa enim speciei genus est

Var. lect. 1 esse *I KMV*] om. *F* | uera *F KMV*] secunda *I* | Boetio *F I M^{a.c.}*] boetii *KM^{p.c.}* in b. *V* **3** materialis *F I KM*] materiale *V* | causa est *I KMV*] tr. *F* suae speciei *I KMV*] tr. *F* **4** ambulatio *F K*] ambulo *I MV* | est...5 effectus *I KMV*] et effectus est *F* **6** Hoc...7 mouendi *F I*] om. per hom. *KMV* | accidit *KMV*] accessit *F^{a.c.}* accrescit *F^{p.c.}* accedit *I* **8** ambulat...enim *F I KV*] mouetur enim ambulat enim *M* | effectio *F I KV*] affectio *M* **10** respondebimus *I KM*] respondemus *F R. V* | ibi sit *F KV*] tr. *I* | sit...12 enim *F I KV*] om. *M* **11** solum *F I V*] om. *K* **12** intueri *F I V*] tunc ueri *K* **13** ambulatio] et a. *F*

LP&T 1 ratio...5 mouendi] Guill. Conch. f. 81ra : Ad quod dicimus quod ut meminit Boetius in *Ypoteticis Syllogismis*, omne genus naturalis causa est sue speciei, sed motus genus est ambulationis, procul dubio species est et effectus mouendi ; Petr. Helias p. 817.63 : Sed quoniam motus genus est ambulationis, genus autem causa quedam est suarum specierum, satis rationabiliter ambulatio potest dici effectus quidam mouendi ; uide etiam Petr. Abael. logica nostrorum, de generibus, p. 512, 29 : Et in *Hypotheticis* dicitur : ‘Causa speciei genus est’ **6** Hoc...9 debeat] Petr. Helias p. 817.66 : Quod si opponas de ambulatione ad motum necessariam consequentiam esse quod contra effectuarum proprietatem est, dicemus quod licet ibi sit necessitas minime tamen ad uim effective coniunctionis respiciendum est sed hoc solum, quod per effectum ostenditur causa, quantum ad effectue coniunctionis proprietatem sufficit intueri **9** Ad...13,3 ambulat] Guill. Conch. f. 81ra : Ad hoc autem breuiter respondemus, quod licet ibi sit necessitas, minime tamen ab illa respicimus. Hoc solum sufficit intueri quod per effectum causa probatur. Vel aliter. Moueri dicimus toto corpore agitari ut superius, et erit hic ambulatio effectus, motus uero (] non *cod.*) finalis causa ambulandi, et erit sensus huius orationis ‘mouetur’, id est magna ui agitatur

uero finalis causa ambulandi. Et erit oratio non necessaria habens hunc sensum ‘mouetur, id est magna ui agitur, nam ambulat’.

EST AVTEM QVANDO ‘VT’ PRO οτι GRAECA coniunctione
 5 accipitur, et tunc nullam denotat causam, ut TERENTIVS etc. Istud respicere uidetur ad praemisum exemplum, ‘ut moueatur, ambulat’. Ibi enim ‘ut’ ista coniunctio finalem causam significat. Quando autem ‘ut’ pro οτι Graeca accipitur sub
 10 adiunctuarum specie clauditur, non ut causam aliquam significet, sed ob hoc tantum quia subiunctiuo modo adiungitur, quod est adiunctuarum.

SVNT ETIAM CAUSALES. Dixit quattuor species esse
 causalis, nunc supponit quintam, quae proprie causalis dicitur, quia causae per indicatiuum coniuncta effectum non necessario
 15 probat, ut ‘QVONIAM PRODEST TIBI, LEGE’. Proficuum enim est finalis causa lectionis. Et iterum ‘HEU, QVIANAM TANTI etc.’, ‘heu’ est effectus, ‘tanti nimbi cinxerunt aethera’ causa est doloris, et huic causae ista coniunctio adiungitur ‘quia’.

ET ‘QVAMOBREM DISCEDE’. Causam oportet praemittere
 V89vb cui ista coniunctio adiungatur, ut si dicam ‘habeo te odio, quamobrem’, id est quia habeo te odio, ‘discede’.

Fontes 16 heu...tanti] Verg. Aen. 5, 13 : quianam tanti cinxerunt aethera nimbi

Prisc. 16 heu qvianam] quianam *Prisc.* heu quianam *GLK Hertzii*

Var. lect. 1 non necessaria *F I V*] non nomina *K* necessaria *M* 2 agitur *I K M V*] agitur *F* 9 causam... 10 significet *F I K V*] a. s. c. *M* 10 hoc *I K M V*] *om. F* 11 est *F I M V*] *om. K* 12 causaes *I K M V*] casuales *F* | Dixit *I K M V*] dixi *F* 13 causalis¹ *K M V*] casualium *F* causaes *I* | nunc *I K M V*] *om. F* 14 coniuncta *I K M V*] coniuncte *F* | necessario... 15 probat *F I K M*] comprobat *V* 16 iterum *I K M V*] item *F* 17 nimbi *Prisc.*] non ibi *F I K lac. bi M* nam ibi *V* 18 huic *F I K V*] isti *M* | adiungitur *I K M V*] adiungatur *F* 21 discede *I K M V*] decede *F*

LP&T 5 et...11 adiunctuarum] Guill. Conch. f. 81ra : Ita quod nullam causam denotat. TERENTIVS etc. Exemplo probat istud uidetur respicere ad praemisum exemplum ‘ut moueatur, ambulat’. Ibi \enim/ ‘ut’ ista coniunctio finalem causam habet demonstrare... pro oti uero accipitur, sub adiunctua specie clauditur, non ut causam aliquam significet, sed hoc tantum quod subiunctiuo modo adiungitur, quod est adiunctuarum

XVI.4 (95.13)	CAUSALES IGITVR. Quia Apollonius causales diuidit in continuatiuas et alias quattuor species, IGITVR etc.	I216va
XVI.4 (95.15)	ADIVNCTIVAE. Hic in loco suo de adiunctiuis tractat. Superius enim propter similitudinem tantum eas apposuit.	
XVI.4 (95.16)	‘QVATINVS’ QVANDO INA GRAECAM CONIVNCTIONEM SIGNIFICAT. Potest enim uel duae partes intelligi ‘qua tenus’, uel pro οty Graeca accipi.	5
XVI.4 (95.17)	SIMILITER ‘CVM’ QVANDO’ επoν GRAECA INTELLIGITVR. Potest enim esse aduerbium temporis.	
	‘Dum, id est tantummodo, conderet urbem’. ‘QVATINVS ID’ aliquid oportet praecessisse, ut ‘da mihi librum, QVATINVS ID LIBENTER FACIAM’.	10
XVI.5 (95.22)	CVM, id est si, FACIAM VITVLAM.	
XVI.5 (95.23)	INVENIVNCTVR TAMEN. Vult dicere quia, cum omnes adiunctiuae causam ostendant, tamen aliae plus, aliae minus. Sic tamina. Licet ‘cum’ et ‘dum’ non adeo apertam causam designent, TAMEN INVENIVNCTVR QVAEDAM EX HIS supradictis adiunctiuis simul etiam CAUSALES, id est causam suam aperte ostendentes. ‘Simul’ dicit quia, licet suam causam aperte significant, remanent tamen adiunctiuae, quia subiunctiuo adiunguntur modo, et quandoque illae etiam eadem non ita aperte causam suam ostendunt, ut ‘EXERCEO TE VT SIS SANVS’.	15 20

Fontes 13 Cvm...vitvlam] Verg. ecl. 3, 77

Prisc. 5 Qvatinvs] quatenus Prisc. quatinus RDGK Hertzii 10 Qvatinvs]
quatenus Prisc. quatinus RDGLK Hertzii 17 qvaedam...his] ex his quaedam
Prisc. quaedam ex his G Hertzii 18 simul etiam] et Prisc. simul et BDHGLK
Hertzii

Var. lect. 2 igitvr etc I KMV] non legitur F 3 post Adivnctivae] SVNT hab. F
4 eas apposuit I KMV] tr. F 5 Qvatinvs I] iter. I quatenus V 6 qua tenus I V]
quatinus F KM 10 conderet I MV] concederet F adheret K | Qvatinvs F I KM]
quatenus V 12 id I KMV] hoc F 16 tamina F^{p.c.} I V] continua F^{a.c.} KM
apertam I KMV] expertam F 17 his F I KV] om. M 18 simul I KMV] similes
F 19 suam...aperte I] a. c. s. F c. a. K c. s. a. M s. c. apertam V
20 subiunctiuo...21 adiunguntur I KMV] subiunguntur F 21 et I KMV] etiam
F | illae etiam I KV] tr. M F

Hic aperte sanitas ostenditur finalis causa exercitii. Et ‘si legas, doctus eris’, lectio operatrix causa est doctrinae operatae. ‘SI VENIAS, FACIAM’, hic non ita apertam causam habemus. Et ita uidemus quia ‘si’ ista coniunctio quandoque apertam, quandoque non apertam causam significat. ‘Cum’ autem et ‘dum’ numquam apertam ostendunt causam, quae licet sint adiunctivae et ideo causales quodammodo dicantur, non tamen dicuntur illae causales quae causam suam manifestant.

ET HOC INTEREST. Quia dixerat quasdam adiunctivas causales esse, ne quis putet illas adiunctivas | causales quintae speciei supponi, quae proprie causalis dicitur, quia per causam

Var. lect. 2 causa est *F KMV* tr. *I* | operatae *I KMV* aperta *F 6* ostendunt causam *F I KV* tr. *M* | quae *F I V* quia *KM* | post licet] et add. *K 7* adiunctivae *F IMV* adiectivae *K 9* hoc *F IMV* om. *K* | Quia *F IMV* cum *K 10* putet *F IMV* putaret *K* | post adiunctivas] coniunctiones add. *F* causales² *F I V* causalis *KM 11* proprie *I KMV* propria *F*

LP&T 1 si...5 significat] Guill. Conch. f. 81rb : ‘Si legas, doctus eris’. ‘Si’ enim ista coniunctio subiunctiuo (1 modo adiunctiuo *cod.*) adiuncta ostendit causam operatricem, id est lectionem iam non esse, sed si sit ostendit doctum ex necessitate. Quidam tamen dicunt quod has quandoque nullas annotant causas, ut in exemplo ; ibid. f. 81rb : Etiam ‘si legas, doctus eris’. In hoc enim exemplo lectio operatrix causa est doctrine operate[m]. ‘Si uenias, faciam’ hic non est ita apertam causam ostendimus, et ita uidemus quod ‘si’ ista coniunctio quandoque apertam, quandoque non apertam causam demonstrat; Petr. Helias p. 819.8-11 : ‘Si legas, doctus eris’, hic aperte lectio efficiens causa esse ostenditur doctrine, sed cum dico, ‘Si uenias, faciam’, non adeo hic apertam causam habemus, et ita ‘si’ quandoque apertam causam, quandoque non apertam causam significat 5 Cum... 16,4 subiunctiuum] Guill. Conch. f. 81rb : ‘Cum’ autem et ‘dum’ numquam apertam causam ostendunt, quae licet sint adiunctivae et ideo quodammodo causales dicantur, non tamen manifestam causam demonstrant 9 Et... 16,4 subiunctiuum] Guill. Conch. f. 81rb : Quia dixerat quasdam adiunctivas apertas causas demonstrare, ne quis putaret illas adiunctivas quintae speciei supponi - quae proprie causalis dicitur quia per causam probat effectum - ponit differentiam inter adiunctiva causales et proprie causales, hanc scilicet quod proprie causales cum confirmatione per indicatium postponuntur uel proferuntur, adiunctivae uero cum dubitatione per subiunctiuum ; Petr. Helias p. 819.12-18 : ‘Cum’ autem et ‘dum’ uix aperte causam designant quae licet sint adiunctivae et ideo causales quodammodo dicantur, non tamen sunt de huius modi causalibus quae causam suam manifestant. Quia autem dixerat quasdam adiunctivas esse causales, ne quis putaret illas esse quae proprie causales dicuntur, subdidit deinde differentiam inter eas, hanc scilicet, quia proprie causales cum confirmatione per indicatium proferuntur, adiunctivae uero cum dubitatione per subiunctiuum

probat effectum, | ponit differentiam inter adiunctiuas causales et proprie causales, scilicet quia PROPRIE CAUSALES CVM confirmatione per indicatium PROFERVNTVR, ADIUNCTIVAE uero CVM DVBITATIONE per subiunctiuum.

I216vb | M109vb

- XVI.5 (95.26) INVENIVNTVR TAMEN additamentum est, quasi dicat, licet 5
dixerim causales in supradictis quinque speciebus diuidi, tamen
(95.28) praepositiones simul cum nominibus ut 'QVAPROPTER',
(96.1) 'QVASOBRES', uel aduerbium ut 'ne' quae loco causalium
accipiuntur. 10
- XVI.5 (96.1) 'NE' QVANDO illud Graecum SIGNIFICAT aequipollens ad
'ut non', CONIUNCTIO EST CAUSALIS adiunctiuam.
- XVI.5 (96.5) ET NOTA. Quasi dicat, nomina uero et pronomina et
praepositiones proprie pro causalibus accipiuntur.
- XVI.5 (96.5) ET NOTA quod 'AVT' etc. Illud uult notari, ne mirum esse 15
uideatur, si coniunctiones in diuersis generibus accipiuntur.

Prisc. 3 confirmatione] affirmatione *Prisc.* 11 illud... 12 non] τῶα μὴ
Hertzius

Var. lect. 3 confirmatione *I KM^{p.c.}V*] affirmatione *F* constructione *M^{a.c.}*
profervntvr] *post* confirmatione *tr. F* 6 quinque speciebus *I KMV*] ut species
F 7 ideo *I KMV*] idem *F* | uel etiam *I*] uel nomina ut quae *F lac. K* uel ut *MV*
causales *KMV*] causa uel *F om. I* 9 quae *F I V*] quoque *KM* 11 illud...
significat *F I*] i. g. *KV* s. i. g. *M* 13 Et... dicat *I*] *om. F KMV* | uero *F KMV*]

LP&T 15 Illud...17,11 sequentis] Guill. Conch. f. 81va: 'Neque' ista
coniunctio illud negat cui adiungitur quomodo 'nec', et copulat illud quod
premittitur negato, ut in exemplo Lucani 'NEC SE ROMA FERENS etc.' In quo
'series fatorum' et etiam illud quod negatur id est 'Roma non ferens se'
copulatur in causa ciuilibus belli. Similiter de 'neque' intellige, ut Terentius
NEQVE NVNC quasi dicat 'si non accersisses, non irem neque accersitus ibi'.
Nota quoque quia quando 'nec' uel 'neque' in oratione geminatur, copulatio
primi positi 'nec' uel 'neque' nichil operatur, sed tantummodo signum est
[signum est] sequentis, ut quidam dicunt; Petr. Helias p. 820.38-44: Et uide
quod ista coniunctio, scilicet, 'neque' negat illud cui adiungitur quomodo et
'nec', et copulat illud quod premittitur negato ut apud Lucanum, 'nec se Roma
ferens' premissum erat 'series fatorum causa fuit ciuilibus belli'. 'Nec se Roma
ferens', id est 'Roma non ferens se' fuit causa. Ecce 'series fatorum' et illud
quod negatur 'Roma se ferens' copulantur. Similiter de 'neque' intellige ut
apud Terencium, 'neque nunc cum accersor etc.' Quasi diceret: Si non
accerserem non irem neque accersitus ibi. Et uide quando 'nec' uel 'neque' in
oratione geminatur copulatio primum posita nichil operatur sed tantummodo
signum est sequentis

‘NEQVE’ ista coniunctio illud negat cui adiungitur, quomodo
 ‘nec’, et copulat illud quod praemittitur negato. Vt Lucanus
 ‘NEC SE ROMA FERENS’, praemissum est, series factorum fuit (96.8)
 causa ciuilis belli. ‘Nec se Roma ferens’, id est Roma non
 5 ferens se fuit causa, ecce series factorum, et illud quod negatur,
 id est Roma non ferens se in causa ciuilis belli, copulatur.
 Similiter de ‘neque’ intellige. Vt Terentius ‘neque nunc’, quasi
 dicat, si non accerserer, non irem, neque accersitus ibo. Et nota
 quia quando ‘nec’ uel ‘neque’ in oratione geminatur, copulatio
 10 primum positi ‘nec’ uel ‘neque’ nihil operatur, sed tantummodo
 signum est sequentis.

INVENITVR TAMEN. Licet tantum dixerim pronomina uel
 nomina uel aduerbia uel praepositiones loco coniunctionum
 accipi, tamen inuenitur etc. XVI.6 (96.14)

15 ET PROPRIE CAUSALES SVNT. Data differentia inter
 adiunctiuas et proprie causales, nunc demum ipsas proprie
 I217ra causales loco suo diffinit. | Proprie causales sunt quae
 V90ra significant causam antecedentem sua | causatiua, id est suos
 effectus. Omnis enim causa suum effectum naturaliter antecedit.
 20 Quod per causatiua effectus debeamus intelligere ipse ostendit

Fontes 3 nec...ferens] Lucan. 1, 72 7 neque nunc] Ter. eun. I 1, 1 : sed non
 eam ? ne nunc quidem / cum accersor ultro

om. I 14 pro *I KMV*] *om. F* 15 Illud *I KMV*] istud *F* 16 generibus *I KMV*] significationibus *F* | accipiuntur *F M*] accipiuntur *I KV*
 2 praemittitur negato *F I K*] premitit negat *M p.* negationi *V* | Lucanus *F I KV*] dicamus *M* 3 ferens *F*] *om. I KMV* 4 Nec...6 belli] *om. per hom. V* | Roma² *I*] *om. F* et roma *KM* 5 negatur *F I M*] negant *K* 6 in *F I V*] et *KM* copulatur *I KMV*] copulantur *F* 8 accerserer *F KM*] arcesseret *I accesseret V* 10 operatur *F I KV*] operantur *M* 12 Inuenitvr *I KMV*] inueniuntur *F* | tantum *I KMV*] *om. F* 13 coniunctionum *I KMV*] coniunctionis *F* 14 inuenitur *I KM*] inueniuntur *F V* 15 svnt *F I MV*] *om. K* 18 sua...est *I KMV*] causatiuam precedentem in *F* 19 suum effectum *F I V*] suos effectus *KM* 20 causatiua *I M*] causatiuam *F* causam *K* causatiuas *V*

LP&T 16 nunc...19 effectus] Petr. Helias p. 821.53-54 : Diffinit postea proprie causales et est summa quod proprie causales sunt que significant causam antecedentem sua causatiua, id est, suos effectus

cum supponit ID EST RES EX CAUSA ANTECEDENTE EVENIENTES, VT 'DOCTVS SVM NAM LEGI', lectio est causa doctrinae.

XVI.6 (96.25)

'AEOLE', subauditur 'mitte uentos ad maris concitationem', 'NAM DIVVM PATER' etc. Quod diuum pater dedit Aeolo tollere fluctus uento, causa est quare Aeolus uentos mittat. Effectiuarum coniunctionum diffinitionem non ponit, quia ex causali, mutato ordine uerborum, effectiua depraehenditur. Si enim dicas 'legi nam doctus sum', ex causali effectiuam habes mutato ordine. 'Quippe' effectiua coniunctio dicitur, quae effectui iungitur ad causae probationem, ut 'HIC TIBI FABOR ENIM, QVANDO HAEC TE CVRA REMORDET'. In hac enim oratione 'quando' causalis est coniunctio. Si autem conuertas dicens 'haec enim cura remordet te quando fabor', erit 'quando' coniunctio effectiua.

Fontes 3 Aeole...4 pater¹] Verg. Aen. 1, 65 **10** hic...11 remordet] Verg. Aen. 1, 261

Var. lect. 1 id est F] idem I KMV | ante res] antecedente add. F KV | post ex] se add. F I KV **2** vt F I] om. KMV | post svm] idem antecedente res ex se causa ante euenire add. M | est causa F I V] tr. KM **3** mitte F I MV] mittens K **6** mittat F KV] mutat I illeg. M **8** depraehenditur KMV] depraehenduntur F I dicas I KV] dicam F M | causali I KMV] causa F **9** habes I KMV] habens F **10** hic...11 fabor I] narrabo F KMV **11** quando I V] quandoquidem F KM te I V] om. F KM **12** enim F I] om. KMV | quando I V] quidem F K quandoquidem M | est coniunctio F I MV] tr. K **13** conuertas F I] conuertitur KMV | remordet te I] om. F remordet KMV | quando I V] quandoquidem F KM fabor I V] narrabo F KM **14** quando I V] quidem F quandoquidem KM

LP&T 6 Effectiuarum...9 ordine] Guill. Conch. f. 81ua: Effectiuarum coniunctionum diffinitionem non ponit quia ex causali, mutato ordine uerborum, effectiua deprehenditur. Si enim dicam 'legi, nam doctus sum' ex causali effectiuam habemus mutato ordine; Petr. Helias p. 821.58: Effectiuarum uero coniunctionum diffinitionem non ponit quia ex causali mutato ordine uerborum, effectiua deprehenditur. Si enim dicas, 'legi, nam doctus sum', ex causali effectiuam habes, mutato ordine **9** Quippe...10 probationem] Guill. Conch. f. 81ua: 'Quippe' effectiua coniunctio est que effectui iungitur ad cause probationem; Petr. Helias p. 821.59: quippe effectiua dicitur que effectui iungitur ad cause probationem

- APPROBATIVAE SVNT QVAE APPROBANT REM cui
adiunguntur, ut 'SI QVA EST CAELO PIETAS', id est siquidem
aliqua pietas est caelo. XVI.6 (97.4)
- ET SCIENDVM. Istud supponit quia quando sunt
5 adiunctivae causales, subiunctiuo modo adiunguntur. XVI.6 (97.15)
- AVT ALIQUIS LATET hic ERROR'. Hic unam disiunctam
intellige, et est supplendum primum membrum, ut si diceret,
'aut uerum est me nihil scire, aut aliquis latet hic error'. Idem in
eodem. XVI.6 (97.24)'
- I217rb 'AVT HAEC IN NOSTROS'. Hic iterum unam | habes
disiunctam suppletionem praecedentis membri. Vel possunt
illae duae esse una disiuncta, si nihil suppleatur et competenter
intelligatur. XVI.7 (97.26)
- 15 Attende quia cum dico 'aut dies est aut nox est', primum
'aut' nihil operatur, sed tantum signum est sequentis. Sufficit
M110ra enim dicere 'dies est aut nox est'. |

Fontes 2 si... pietas] Verg. Aen. 2, 536 6 Avt...error] Verg. Aen. 2, 48
8 Idem...9 eodem] cfr Prisc. gramm. XVI.6 (97.3) 10 Avt...nostros] Verg.
Aen. 2, 46 apud Prisc. 97.6 14 aut¹...est²] cfr Prisc. gramm. 97.21

Var. lect. 1 Approbativae svnt] iter. I | cui I KMV] quibus F 2 adiunguntur F
I MV] iunguntur K 3 caelo] in c. I 4 quando F I] om. K non MV 5 ante
subiunctiuo] que add. M 6 disiunctam I KM] disiunctivam F V 7 intellige
KM] intelligit I V | primum F I] post KM posteris V 8 latet hic I KMV] tr. F
10 in F KMV] om. I | iterum I KMV] tunc F | unam habes F I KV] tr. M
11 disiunctam F KV] disiunctivam I om. M | suppletionem F KMV]
suppletione I 14 est² F I M] om. KV 15 post aut] quantum ad uim
coniungendi add. M | tantum I KMV] tamen F | signum est F I] tr. KMV | post
sequentis] sic et de aliis disiunctivis omnibus add. M 16 est² I K] om. MV
idem est etiam intelligere et de copulativis et subdisiunctivis et quibuslibet
aliis coniunctionibus repetitis, scilicet quod praecedentes superuacuae sunt
quantum ad uim coniungendi, sed positis illis intelliguntur aliae debere sequi,
uel potius eadem repeti, et in marg. inf. Quare dicunt quidam ob id esse
coniunctionem, quia signum coniunctionis est sicut copulat coniunctionum,
alii expletivam uero add. M

- XVI.7 (97.27) ET EST QVANDO INDICATIVAE. Proprietas est disiunctuarum. INDICATIVAE dicit id est certae, quia est quando oratio disiunctiva ita habet planum sensum ut ipsa oratio nobis sit indicio quod membrum ipsius debeamus concedere, ut ‘AVT LVX EST AVT TENEBRAE’. Quicumque enim oculos habet, ex ipsa oratione plane concipit quod concedere debeat. 5
- XVI.7 (98.1) ‘AVT PRODEST AVT NON PRODEST DIVITIAS QVAERERE’. Ista est dubitatio, quia et saepe prodest et saepe nocet diuitias quaerere.
- XVI.7 (98.4) VEL SIMVL, id est eodem tempore, VEL DISCRETE, id est diuersis temporibus. SIMVL VT TERENTIUS IN *EVNVCHO* ‘VEL REX’, quasi dicat, alii agebant mihi gratias, uel, id est ‘etiam’, rex etc. 10
- ‘VEL OCVLVM’, id est usque ad feces me uerbera, uel id est etiam ‘EXCLVDITO OCVLVM’. 15

Fontes 11 vel... 12 rex] Ter. eun. III 1, 7 14 Vel... 15 ocvlvm] Ter. Phorm. V 8, 96

Var. lect. 1 Et *FIKM*] *om. V* 2 certae] et c. *K* 3 ipsa... 4 sit *IKMV*] sit ipsa oratio *F* 8 est dubitatio *IMV*] e. dubitativa *F tr. K* | diuitias... 9 quaerere *FI M*] *tr. K om. V* 10 eodem *FIKM*] in e. *V* 11 diuersis *IM*] in d. *FKV* 12 dicat *FIK*] diceret *MV* | mihi gratias *FIK*] *tr. M* mihi grates *V* 14 Vel ocvlvm] *iter. I* | feces *FIKM*] fecem *V* | me *IKMV*] *om. F* | uerbera *FI MV*] uerberauit *K* 15 etiam *IKMV*] *om. F*

LP&T 1 Et... 15 ocvlvm] Petr. Helias p. 822.84- 823.97 : Contingit enim quando oratio disiunctiva ita plenum et apertum gerit sensum nunc ex ipsa oratione possit haberi quod membrum ipsius debeamus accipere ut ‘aut lux est aut tenebre’. Omnis enim habens oculos ex oratione ipsa concipit quod membrum eius concedere debeat. Cum autem dicitur, ‘aut prodest diuitias querere aut non’, dubitativa est ibi ‘aut’ coniunctio quia sepe prodest et sepe nocet diuitias querere. De subdisiunctiuis etiam adiungit. Sunt autem subdisiunctivae quae, cum uocem habeant disiunctuarum, utrumque tamen eorum quae quantum ad uocem uidentur disiungere significant esse uel simul, id est, in eodem tempore, uel discrete, id est, in diuersis temporibus : simul ut apud Terentium, ‘uel rex michi etc.’ Quasi diceret, alii michi agebant gratias uel, id est, etiam rex. Rursus ‘uel oculum excludito etc.’ Id est, ‘usque ad feces me uerbero uel’, id est, etiam, ‘oculum excludito’

- DISCRETE TAMEN VTRVMQVE ESSE SIGNIFICAT, cum dico XVI.8 (98.11)
 ‘REMEX EXPELLIT REMVM VEL ATTRAHIT, CVM PAENE SIMVL
 K74ra VTRVMQVE FIERI | INTELLIGO’. ‘Paene’ modus est (98.14) | (98.15)
 propositionis et aufert simul esse.
- 5 SIMILITER SI DICAM ‘VEL TVNICAM MIHI ACCOMMODA XVI.8 (98.16)
 VEL ETIAM PENVLAM’, SVBDISIVNCTIVVM EST, nam IN
 PETITIONE ALTERIVS, quasi dicat, oratio hoc sonare uidetur,
 quod alterum tantum petam, sed si quis ad intentionem meam
 respiciat, uidebit me utrumque petere et LIBENTER ACCIPERE. Et
 1217va idcirco oratio | quantum ad intentionem meam subdisiunctiua
 est, quae utrumque fieri simul significat.
- SED POTEST ETIAM DISIVNCTIVA ESSE, ut sit sensus ‘uel XVI.8 (98.18)
 tunicam mihi accommoda uel etiam penulam cum tunica’, id est
 alteram tantum uel utramque. Hoc enim non potest esse ut et
 15 alterum tantum et utrumque simul accommodet.

Prisc. 1 tamen vtrvmqve] utrumque tamen *Prisc.* tamen utrumque *GK Hertzii*

Var. lect. 1 Discrete tamen] *iter. I* | esse significat *F I KV*] *tr. M* 4 et *I KMV*] id est *F* | simul esse *F I KV*] *tr. M* 6 svbdisivnctivvm *F I MV*] subiunctium *K* 7 oratio hoc *F MV*] oratio hec *I tr. K* 8 quod *F I KV*] sed *M* | meam *I KMV*] nostram *F* 11 fieri simul *F I K*] *tr. MV* 12 Sed *F I KM*] et *V* | Sed... etiam] *iter. I* 13 mihi *I KMV*] *om. F* 14 non potest *F IV*] *tr. K* non potest non *M*

LP&T 2 remex...3 intelligo] Petr. Helias p. 823.1-4 : exemplum ‘remex expellit remum uel attrahit’. Subdit enim auctor, ‘cum pene simul utrumque fieri intelligo’. Istud ergo ‘pene’ modum propositi imponit et aufert simul esse 5 Similiter...15 accommodet] Guill. Conch. fol 82ra : uim habet subdisiunctiue coniunctionis. VIDEO ENIM etc., quasi dicat, licet oratio uideatur sonare quod alterum petam, tamen sed si quis ad intentionem meam respiciat, uidebit me utrumque petere et LIBENTER ACCIPERE. Et idcirco oratio quantum ad meam intentionem subdisiunctiua est, quia utrumque simul esse demonstrat... Petr. Helias p. 823.6-15 : Similiter si dicam, ‘uel tunicam michi accommoda uel etiam penulam’. Subdisiunctium est, quod autem auctor ponit dicens, ‘uideor enim in petitione alterius etc.’ Quasi diceret : Oratio hoc sonare uidetur quod alterum solummodo petam. Sed si quis ad intentionem, inquit, meam respiciat, uidebit me utrumque petere et libenter accipere, quasi diceret : ‘uel’ est subdisiunctiouuum quia uoce subdisiunctiua utrumque esse significat. Potest autem etiam in exemplo proposito ‘uel’ esse distiunctiua coniunctio ut sit sensus, ‘uel tunicam michi accommoda uel etiam penulam cum tunica’, id est, alterum tantum uel utrumque. Hoc autem non potest simul esse ut et alterum tantum et utrumque accommodet

XVI.8 (98.19)

ERGO, quia aliud est alterum tantum petere, aliud utrumque. ERGO SI DICAM 'VEL TVNICAM mihi accommoda', et addo 'VEL ETIAM PENVLAM', per 'etiam' OSTENDO VEL VNAM REM tantum VELLE VEL DVAS, QVOD EST DISIVNCTIVVM. Et est breuiter inferre, ergo est disiunctiuum. Ad huius illationis confirmationem praemittit simile, scilicet quia cum dico 'tunicam uel penulam mihi accommoda' et non pono 'etiam', alterutrum fieri ostendo, et est disiunctiuum.

5

XVI.10 (99.12)

ADVERSATIVAE SVNT QVAE SIGNIFICANT ADVERSVM CONVENIENTI. Recte dicit 'conuenienti'. Aduersari enim et negare rem prius concessam puerile | esset, sed quod est conueniens rei prius concessae saepe abnegamus, et contrarium ponimus, ut si dicam 'tu es potentior me, tamen non es potentior me', ludicrum et puerile dictum uidetur. Sed cum sit potentiori conueniens ut eius minas metuam, id ipsum conuenienter negare possum dicens 'tu es potentior me, tamen minas tuas non metuo'. Simile est quod Virgilius in Secundo ponit 'IAM MAGIS ATQVE MAGIS' etc. Nam ad magis et magis clarescere sonitus, conueniens esset ut domus parentis Anchisae et propinqua es|set

10

V90rb

15

I217vb

Fontes 17 iam... 15 magis¹] Verg. Aen. 2, 299

Prisc. 17 iam] et Prisc.

Var. lect. 1 alterum *FIMV*] *om. K* | aliud²] et a. *F* 3 vnam...22,1 tantum *IKM*] u. t. r. *Fr.* u. t. *V* 4 disivnctiuvm *FIK^{p.c.}M*] dicere *K^{a.c.}* 5 Ad *FIKV*] ab *M* 6 quia *IKMV*] *om. F* 7 tunicam] uel t. *F* 8 alterutrum *FIMV*] alterum *K* 9 Adversativae svnt] *iter. I* 10 Recte...conuenienti] *om. per hom. V* 11 puerile *FKMV*] puerilis *I* 13 tamen *FKM*] tu *I* | tamen... 11 me] *om. per hom. V* | non... 13 tamen *IKM(V)*] *om. per hom. F* 14 dictum uidetur *KMV*] *tr. I* 15 id *KMV*] ad *I* 17 Simile *KM*] similis *FIV* | quod *FKMV*] quid *I* 19 conueniens esset *IKMV*] erat c. *F*

LP&T 9 Adversativae...19 arboribus] Petr. Helias p. 824.27-36 : De aduersatiuis. Hee autem sunt que aduersum conuenienti significant. Recte autem dicitur 'conuenienti'. Aduersari namque et negare rem prius concessam puerile esset. Sed quod est conueniens rei prius concessae sepe abnegamus et contrarium ponimus ut sit dicas, 'tu es potentior me cui et magis esse conueniens ut minas tuas metuerem; tamen minas tuas non timeo'. Simile est quod in Virgilio dicitur, 'iam magis atque magis etc.' Nam ad magis et magis clarescere sonitus, conueniens esset ut domus parentis Anchise et propinqua esset et nudata arboribus. Huic tamen conuenienti ponit iste contrarium et aduersum, scilicet, quod domus illa recessit et erat obducta arboribus

et nudata arboribus. Huic conuenienti iste ponit contrarium et aduersum, scilicet quia domus illa recessit et erat oblecta arboribus.

5 HAEC ETIAM, id est 'saltem', DIMINVTIVAM
SIGNIFICATIONEM habet. Cum dicit 'etiam', aduersatiuam simul
et diminutiua esse significat, sic 'tamen' ut aduersatiua
propter solam diminutionem dicatur, acsi aperte dicat, 'saltem'
est aduersatiua conuenienti hoc solo respectu quia conueniens
diminuit, id est minus quam sit conueniens ponit, ut Virgilius
10 'SALTEM SI QVA MIHI etc.', quasi dicat, si te possem retinere,
conueniens esset nostro amori. Cum autem non possim te
retinere, saltem si soboles esset mihi suscepta de te, quod minus
est, non adeo grauius ferrem. Idem in Sexto 'SI TE NVLLA
MOVET'. Verba Aeneae sunt ad Charontem, ut si dicat, quod

XVI.10 (99.14)

Fontes 10 saltem... mihi] Verg. Aen. 4, 327 13 si... 11 movet] Verg. Aen. 6, 405

Prisc. 12 soboles] ut RTH Hertzii

Var. lect. 2 ante recessit] et *add. F* 4 Haec etiam] *iter. I* | etiam *F I M V*] *om. K* 5 significationem habet *F I M V*] *tr. K* | etiam *F K M V*] et *I* 6 ante significat] ostendit et *add. F* 7 aperte dicat *F I K M*] dicatur a. *V* 8 aduersatiua *F I M V*] *om. K* 9 id est *F I K V*] *om. M* 11 conueniens... amori] e. n. a. c. *V* | nostro amori *F I M V*] ratio a maiori *K* | possim *F K V*] possum *I M* | te *I K M V*] *om. F* 12 si *F I M*] *om. K V* | soboles *I K M V*] qua spes sobolis *F* esset *F I M V*] *lac. K* | minus... 10 est *I K M V*] *tr. F* 13 Sexto *F I K M*] VII *V* 14 Charontem *I K M*] acherontem *F* acharontem *V*

LP&T 7 acsi] Guill. Conch. fol 82ra: Ac si aperte dicat. 'Saltem' est aduersatiua cum conuenienti, hoc solo respectu quia conueniens diminuitur, id est minus quam sit conueniens ponit, ut Virgilius: SALTEM SI QVA MICH I etc. Quasi dicat. Si te possem retinere conueniens esset nostro amori. Cum autem non possum te retinere, saltem si soboles esset michi suscepta de te, quod minus est, non adeo grauius ferrem; Petr. Helias p. 824.41-p.825.46: Quoniam 'saltem' est aduersatiua coniunctio conuenienti hoc solo respectu quia dimimuit conueniens, id est, minus quam sit conueniens ponit ut apud Virgilium, 'saltem si qua michi etc.', quasi diceret, si te possem retinere, conueniens esset amori nostro; cum autem non possem, saltem si soboles esset michi suscepta de te – quod minus est – non adeo grauius ferrem 14 Verba...24,8 caritate] Guill. Conch. f. 82ra: Verba Enee sunt ad Sibi[c]lam, ut si dicat, quod necessitate compulsus ad te ueniam, conueniens est ut sola pietate mouearis, quod si pretio pietatis non uis moueri, saltem preetio huius rami mouearis, quod est minus conueniens; Petr. Helias p. 825.47-53: Verba Enee ad Carontem ac di diceret. Quod ex necessitate

necessitate compulsus ad te uenio, conueniens est ut sola pietate mouearis, quod si praetio pietatis non uis moueri, saltem maiori praetio huius rami mouearis, quod minus est conueniens. Ita enim dicimus minus conueniens plus postulare quam debeat, sicut minus postulare quam debeat. Vt si amicum rogans dicam, si in causa non uis me iuuare caritate, saltem iuua me praetio. | Minus enim conueniens est amicitiae iuuari praetio quam caritate.

5

M110rb

XVI.10 (100.1)

‘NE’, id est ‘nedum’, ILLI CORRVPPTIS etc. Istud ‘nedum’ per ironiam aduersatur, cum dico ‘res secundae sapientium animos fatigant’, et per ironiam suppono ‘nedum illi’ acsi ironice dicam ‘tamen animos corruptorum non fatigabant’, et ut sensus de ironia | in certum redeat, est dicere ‘si res secundae animos sapientium fatigant, poterunt fatigare animos corruptorum’, quod minus est. IN HAC, id est in diminutiua, SIGNIFICATIONE INVENTIVR etc.

10

I218ra

15

Fontes 9 Ne...corrptis] Sallust. Catil. 11, 8

Var. lect. 2 maiori ... 3 mouearis *F I KM*] maiore ... moueris *V* 3 est] *iter. post* conueniens *M* | Ita ... 5 debeat] *om. V* 4 debeat *F K MV*] debeatur *I* 5 sicut ... debeat *I KM*] *om. per hom. F* 6 uis ... iuuare *I K MV*] m. i. u. *F* 9 Ne ... nedum¹] *iter. I* 10 res secundae *I K MV*] *tr. F* | sapientium ... 11 animos *F KM*] a. sapientium *I tr. V* 11 et *F I KV*] *om. M* | suppono *F K MV*] supponit *I* 12 non *F I KM*] *om. V* | fatigabant *F KM*] fatigabunt *I* fatigant *V* 14 animos sapientium *F KV*] a. sapientium *I tr. M* | poterunt *F K*] poterant *I MV* 15 minus est *F I MV*] *tr. K* | in *F I KV*] *om. M*

compulsus ad te uenio, conueniens est ut sola pietate mouearis. Quod si pretio pietatis non uis moueri, saltem precio huius rami mouearis, quod est minus conueniens. Ita enim dicimus minus conueniens plus postulare quam quis debeat sicut minus postulare ut si amicum rogans dicas ‘si non uisa me iuuare caritate, saltem iuua me precio’. Minus est enim conueniens amicitie iuuare precio quam caritate

9 Istud...15 est¹] Guill. Conch. f. 82rb: Istud ‘nedum’ per ironiam aduersatur, quasi dicat. ‘Res secunde sapientium animos fatigant, nedum illi’ etc. Ac si res secunde animos sapientium fatigant, poterant fatigare animos corruptorum, quod minus est; Petr. Helias p. 825.55-60: ‘Ne’ ponitur hic pro ‘nedum’ et per yroniam aduersatur quasi dicere: Res secunde sapientium animos fatigant. Et supponitur per yroniam, ‘nedum illi etc.’ ac si dicatur yronice tamen ‘animos corruptorum non fatigabunt’, quasi diceret, si res secunde animos sapientium fatigant, poterunt fatigare animos corruptorum, quod minus est

- ABNEGATIVAE SVNT APVD GRAECOS κεν ET αν. NOS XVI.11 (100.5)
 AVTEM has abnegatiuas non habemus, sed SINE illis VTIMVR
 VERBIS SVBIVNCTIVIS IN eadem significatione. Vbi enim Graeci
 dicerent ‘κεν fecissem’, nos dicimus ‘FECISSEM SI POTVISSEM’.
- 5 Et quod apud illos facit negatiua coniunctio, id est κεν, hoc
 operatur apud nos determinatio quae sequitur, id est ‘si
 potuissem’. Itaque quando antepenultima acuitur, quia nisi
 antepenultima acuatur, duae partes sunt.
- CICERO PRO LIGARIO, quia HABES CONFITENTEM REVM, XVI.11 (100.17)
 10 IGITVR HABES QVOD ACCVSATORI EST MAXIME OPTANDVM.
 LVCANVS IN VIII ‘quia uiuente pugnabas Pompeio, et eo
 mortuo a pugna recedis’, ERGO PARI VOTO etc.
- ‘QVIN OCCIDIT’ illatium est ex supradictis. XVI.12 (101.1)
- SOLVS IGITVR, quia ‘SOLVS CICERO DOMVIT CATILINAM’, XVI.12 (101.7)
 15 igitur SOLVS CICERO SERVAVIT PATRIAM.
- DVBITATIVAE SVNT. Haec est differentia inter aduerbia XVI.12 (101.9)
 dubitandi et coniunctiones dubitatiuas, quia dubitatiuae

Fontes 13 Qvin occidit] Verg. Aen. 10, 470

Var. lect. 1 Abnegativae] *iter. I* 2 abnegatiuas] *KMV*] negatiuas *F*
 4 dicerent] *FIMV*] dicunt *K* 5 Et...7 potuissem] *KM*] *om. per hom. F*
 7 acuitur...8 antepenultima] *KMV*] *om. per hom. I* 9 habes] *FIMV*] *F*
 habemus *K* 10 est maxime] *KMV*] *tr. F* 11 quia] *ego q. I* | uiuente...
 Pompeio] *KV*] pompeio uiuente pugnabas *F* uiuente pompeio pugnabas *M*
 13 Qvin occidit] *F*] quin ordinales *K* quin ordinale *M* quin *V* 14 Solvs igitvr
] *om. F KMV* | quia] *KMV*] qui *F* 15 patriam] *KMV*] rem publicam *F*
 16 svnt] *KM*] *om. F* dicte sunt *V*] Haec...differentia] *FIMK*] d. h. e. *V*

LP&T 1 Nos...7 potuissem] Guill. Conch. fol 82rb: has coniunctiones
 abnegatiuas non habemus, sed sine ipsis utimur uerbis subiunctiuis in eadem
 significatione. Vbi enim dicunt Greci ‘ken fecissem’, nos dicimus ‘fecissem,
 si potuissem’, et quia apud illos [fac] negatiua coniunctio, id est ‘ken’, hoc
 operatur apud nos determinatio quae sequitur, id est ‘si potuissem’; Petr.
 Helias p. 826.65-70: De abnegatiuis coniunctionibus subsequenter dicit quod
 apud Grecos abnegatiue sunt ‘ken’ et ‘an’. Nos autem huiusmodi abnegatiuas
 coniunctiiones non habemus sed sine illis utimur uerbis subiunctiuis in eadem
 significatione. Vbi enim Greci dicerent, ‘ken fecissem’, nos dicimus,
 ‘fecissem, si potuissem’, et quod apud Grecos negatiua coniunctio, id est, ken,
 hoc operatur apud nos determinatio quae sequitur, scilicet, ‘si potuissem’
 16 Haec...26,2 adiciuntur] Guill. Conch. f. 82rb: Et est differentia inter
 aduerbia dubitandi et coniunctiiones dubitatiue, quod dubitatiue

	coniunctiones aliqua coniungunt, aduerbia dubi tandi nihil coniungunt, sed uerbis tantum adiciuntur.	F54vb K74rb
XVI.12 (101.16)	FREQVENTISSIME TAMEN EAEDEM INTERROGATIVAE SVNT. Interrogatiuum tamen non est species coniunctionis, sed accidens.	5
XVI.12 (102.5)	‘Ne’ quando pro CONFIRMATIVA dictione ponitur, aduerbium est.	
XVI.12 (102.9)	SOLA HAEC coniunctio, id est ‘ne’, apostrophem ACCIPIT, ut ‘Pirrin uiden’. Haec enim figura quae apostrophē, id est conuersiua, dicitur, hoc significat quod ‘uidesne’ cum est apocopata ad praecedentem debeat coniungi dictionem.	I217vb 10
XVI.12 (102.9)	‘NECNE’ QVOQVE PRO ‘AN NON’ his duabus dictionibus ACCIPITVR, et est dubitatiua, ut si dicam ‘prodest diuitias quaerere an non’, id est ‘necne prodest’.	
XVI.13 (102.12)	COMPLETIVAE dicuntur, quia orationem complent non sensum, uel expletivae, quia extra sensum plenum ponuntur, illis enim sublatis remanet integer sensus.	15
XVI.13 (102.18)	VTRIVSQVE enim REI, id est accidentis essentiam cum ipsa substantia significat.	
XVI.13 (102.22)	QVAMVIS ETIAM POSSIT ADPROBATIVA uideri, si ‘enimvero’ una dictio intelligatur.	V90va

Fontes 6 Ne...7 est] contra Prisc. ibid., hic enim ‘ne’ coniunctio nec interrogatiua nec dubitatiua sed confirmatiua est 9 Pirrin uiden] *non inueni*

Var. lect. 1 post aduerbia] uero *add. F* 3 eadem *F K MV*] *om. I* 4 tamen *I K MV*] *om. F* 6 confirmatiua *F K MV*] affirmatiua *I* 9 Pirrin uiden] pirrus uidenus *F p. con. u. I* pyrrim con. u. *K* pirrinus conubia uidens *M* pyrrin et u. *V* 10 dicitur *I K MV*] uidetur *F* | uidesne...est *I*] ne *F V* ne est *K M* 12 Necne] *iter. I* 14 necne *I K MV*] an non *F* 15 Completivae dicuntur] *iter. I* 16 sensum plenum *I K V*] *tr. F M* 17 integer sensus *F I K V*] *tr. M* 18 Vtrivsqve...rei] *iter. I* | enim *I K MV*] *om. F* 20 Quamvis...possit] quamvis possit *et iter. I* | etiam possit *F M*] *tr. K V* 21 enimvero *F I*] enim *K M V*

coniunctiones aliquando coniungunt, aduerbia dubitatiua nichil coniungunt, sed uerbis tantum adiciuntur

8 Sola...dictionem] Petr. Helias p. 827.97 : Illud etiam dicit quod sola haec coniunctio apostrophum accipit ut ‘Pirrim uiden’ ? Hec enim figura quae apostrophe, id est, conversatiua, dicitur hoc designat quod ‘ne’, apocopata ‘e’ ad precedentem debeat adiungi dictionem.

	EQVIDEM MERVI NEC DEPRECOR, INQVIT'. Hic secundum diuersos 'equidem' dicit expletiuam esse.	XVI.13 (102.24)
	VNDE NEC subiungit 'AVTEM' VEL 'VERO' VEL 'TAMEN' subiunctiuas EIVS, QVAE IPSA, id est 'tamen', saepe INVENTVR 5 COMPLETIVA.	XVI.13 (102.26)
	SCIENDVM TAMEN. Licet dixerim 'equidem' esse expletiuam, tamen sciendum etc.	XVI.14 (103.5)
	SIMPLEX ENIM EST. Equidem a repugnanti.	XVI.14 (103.6)
10	'ENIM' QVOQVE CVM SIT CAUSALIS proprie TO, id est hanc Graecam coniunctionem, ΓΑΡ, SIGNIFICAT, ut 'cole' etc.	XVI.15 (103.23)
	Similiter 'NAM' EST QVANDO γάρ EST QVANDO δη GRAECAM CONIUNCTIONEM COMPLETIVAM VEL AFFIRMATIVAM SIGNIFICAT. Affirmatiuam dicit quia ubicumque δη est expletia, potest intelligi et affirmatiua.	XVI.15 (104.5)
1218va	ORDO ACCIDERE DICTVR CONIUNCTIONIBVS QVI COMMVNIS EST PAENE OMNIBVS DICTIONIBVS. 'Paene' dicit quia	XVI.15 (104.14)
C86va	sunt quaedam dictiones quae licet suum ordinem habeant, tamen nullus in eis respectus ordinis habetur, ut si dicam 'homo legit' uel 'legit homo', indifferenter habeo nec aliquem ordinem	
20	ibi considero.	

Fontes 1 Eqvidem... inquit] Verg. Aen. 12, 931

Var. lect. 2 equidem] *tr. post esse F* 3 subiungit] *I KMV*] subiunxit *F*
4 subiunctiuas] *F I KM*] subiunctiua *V* | eivs] *I KMV*] esse *F* 6 tamen] *F I V*]
om. KM 7 expletiuam] *F I KV*] completiuam *M* | *post sciendum*] est *add. I*
8 enim est] *F V*] *tr. K enim I M* | Equidem] *KMV*] etc. e. *F* est argumentum *I*
9 Enim qvoqve] *iter. I* 10 gar] *KMV*] *om. F lac. I* | cole] *V*] eole] *F lac. I* colo
KM 13 ante Affirmatiuam] uel *add. F* | dicit] *F KMV*] *lac. I* | ubicumque] *F I*
KV] ubique] *M* 14 expletia] completia] *I* 15 Ordo... dicitvr] *iter. I*
17 sunt quaedam] *tr. V* | ordinem habeant] *F CI*] *tr. KMV* 18 respectus ordinis
CI] *tr. F KMV* 19 uel legit] *F KMV*] *om. per hom. CI* 20 ibi] *F CI KV*] *om. M*

LP&T 16 omnibus... 19 ordinem] Guill. Conch. f. 82va : Pene dicit quia sunt
quedam dictiones que licet suum habet ordinem, tamen nullus in eis ordinis (]
ordinibus *cod.*) respectus ostenditur, ut si dicam. 'Homo legit' uel 'legit
homo' indifferenter habeo nec aliquem ordinem considero

- XVI.15 (104.16) Et interrogativis. Hic distingue. INTERROGATIVIS VEL INFINITIS nominibus SVBIVNGVNTVR RELATIVA VEL REDDITIVA NOMINA, ut ‘quantus fuit Hercules’ et respondeatur ‘tantus’, uel ‘quantus fuit Hercules, tantus Theseus’, et INTERROGATIVIS VEL INFINITIS aduerbiis SVBIVNGVNTVR RELATIVA VEL REDDITIVA ADVERBIA, ut si dicam ‘quantum peccauit’ et respondeatur ‘tantum’, uel ‘quantum peccauit ille, tantum iste’. 5
- XVI.16 (104.19) SIMILITER IGITVR. Quia aliae dictiones suum ordinem habent, igitur et coniunctiones similiter.
- XVI.16 (104.24) Aliae autem PAENE OMNES. ‘Paene’ dicit quia istae duae coniunctiones ‘et’ ‘atque’ non possunt postponi nisi poetica auctoritate, ‘equidem’, ‘saltem’ et alias huiusmodi praeponere et postponere licet tam poetis quam oratoribus. 10
- (105.3)
- XVI.16 (105.9) ‘AST’ ‘AVT’ EIVSDEM SVNT POTESTATIS, copulatiuae scilicet, ‘atque’ ‘equidem’ diuersae sunt potestatis. Nam ‘equidem’ approbatiua est. 15
- (105.11)

Var. lect. 2 infinitis *F CI MV*] infinitiuis *K 3* et...4 Hercules *CI KM* (-detur)] *om. per hom. F V 4 ante Theseus] fuit add. F 5* infinitis *F CI MV*] infinitiuis *K 8* Similiter igitvr *CI*] *om. F K MV 9 et F CI MV*] *om. K 14* avt *ex Prisc.*] autem *F CI K MV 16 infra est]* expliciunt glosule Prisciani feliciter *F* expliciunt *C* Deo gratias. Ioannis de aingre, summos qui inter expositores grammaticae artem possedit, commentum super magno prisciani uolumine, omnibus desideratissimum finit *I* explicit tractatus glosarum Prisciani *V*

LP&T 1 Et...4 Hercules] Guill. Conch. f. 82vb : Hic distingue. Interrogatiuis uel infinitis nominibus subiunguntur relatiua uel redditua nomina, ut ‘quantus fuit Hercules, tantus et Theseus’